

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA

Izpitna pola 1

Strukturirane naloge

Torek, 5. junij 2012 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 4 strukturirane naloge, od katerih izberite in rešite 3. Pri vsaki nalogi tudi označite, na kateri del odgovarjate (npr. 1.1., 1.2. ali 1.3.). Število točk, ki jih lahko dosežete, je 36; vsaka naloga je vredna 12 točk.

V preglednici z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve tri naloge, ki ste jih reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte v **izpitno polo** v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutki rešitev, ki jih lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 2 prazni.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

1. naloga

Učiteljica psihologije je snov o obrambnih mehanizmih med drugim pojasnjevala z naslednjima primeroma:

- 35-letna Ajda je imela resno ljubezensko razmerje, ki je trajalo deset let. Razmerje je prekinil partner, ki ni želel slediti njeni želji, da bi si ustvarila družino. Ajda je bila strašno razočarana. Kot prevajalka se je preselila v Bruselj in se tam povsem posvetila poklicni karieri.
 - Na svetovnem prvenstvu v alpskem smučanju je vse več smučark začelo poročati, da so zbolele in se slabo počutijo. Kljub temu so mnoge med njimi nastopile. Med razlogi za slabo uvrstitev so nato omenjale tudi zdravstveno stanje.

- 1.1. Poimenujte obrambna mehanizma, ki sta razvidna iz zgornjih primerov.
Oba obrambna mehanizma tudi opišite. (4 točke)
 - 1.2. Navedite še dva obrambna mehanizma. Vsakega ponazorite s primerom iz družinskega življenja. (4 točke)
 - 1.3. Presodite in pojasnite dve pozitivni in dve negativni vlogi obrambnih mehanizmov za posameznika. Presoje lahko pojasnите z navedenimi primeri. (4 točke)

2. naloga

Bandura je s sodelavci v znani raziskavi z lutko Bobo proučeval posnemanje agresivnega vedenja. Otroke so razdelili v tri skupine. Pri tistih v prvi skupini se je odrasli (moški ali ženska) mirno in nenasilno igral v istem prostoru kakor otroci. Med igro otrok v drugi skupini je odrasli nasilno ravnal z lutko Bobo, npr. sedel je na njej in jo udarjal v nos. V zadnji skupini pa so se otroci igrali sami, brez prisotnosti odraslega. Nato so se imeli otroci možnost igrati sami, na izbiro pa so imeli igrače, ki so povezane z agresivnim vedenjem (npr. lutko Bobo, leseno kladivo, puške), in druge igrače (npr. čajni servis, druge lutke, papir). Raziskovalce je zanimalo, kako se bodo vedli otroci iz različnih skupin, zato so jih opazovali skozi enosmerno steklo.

- 2.1. Opravite obliko učenja, ki jo je v opisani raziskavi proučeval Bandura s sodelavci. Opišite ugotovitve raziskovalcev. (4 točke)

2.2. Kateri dejavniki vplivajo na posnemanje vedenja modela? Izberite dva od navedenih dejavnikov in razložite, zakaj vplivata na to, da bomo posnemali vedenje modela. (4 točke)

2.3. Pojasnite, kako lahko starši kot model pozitivno vplivajo na otroke (dve pojasnitvi) in kako negativno (dve pojasnitvi). (4 točke)

3. naloga

Marko in Tina prihajata iz družin z različnima vzgojnima stiloma. Marko želi s prijatelji na morje. Doma vpraša očeta, ali sme iti. Oče pravi: »Ne.« Ko ga Marko vpraša, zakaj ne, mu odgovori: »Ker sem jaz tako rekel. Dokler živiš pod mojo streho, bo tako, kakor bom jaz odločil.« Pri Tini je drugače. Tina nič ne prosi za dovoljenje, samo obvesti starše, da gre. Ti se pozanimajo, ali ima vse, kar potrebuje. Tina tečno odvrne, naj ji ne težijo, jim bo že pravi čas povedala, kaj naj ji kupijo.

- 3.1. Poimenujte vzgojni stil Markove družine in vzgojni stil Tinine družine. Navedite po dve značilnosti prvega in drugega vzgojnega stila. (4 točke)

3.2. S konkretnim primerom opišite vsakega od preostalih vzgojnih stilov in ju poimenujte. Iz obeh primerov naj bo razvidno vedenje otrok in staršev. (4 točke)

3.3. Med najpomembnejšimi funkcijami družine je psihološka. Presodite, katere potrebe otroci zadovoljujejo v družini, in pojasnite kako. (4 točke)

4. naloga

Srednješolec Tadej se odloča za izbiro poklica. Ker je negotov, obiše šolsko psihologinjo, da bi mu svetovala pri izbiri. Da bi bilo svetovanje uspešno, svetovalka zaprosi Tadeja, naj pove kaj o sebi. Tadej se opiše takole: »Med vrstniki sem priljubljen, saj sem družaben, hitro in brez težav navežem stik ter ustvarjam prijateljstva. Sem sproščen, veder in optimističen, pripombe drugih me zlepa ne vznemirijo«.

- 4.1. Poimenujte področji samopodobe, ki sta razvidni iz besedila, in ju opišite. (4 točke)

4.2. Navedite še dve področji samopodobe, ki v gornjem besedilu nista zajeti, in ju opišite. Ponazorite, kako bi se opisal mladostnik na teh področjih. (4 točke)

4.3. Presodite in pojasnite, kako so posamezna področja samopodobe povezana z uspešnostjo na različnih področjih življenja. (4 točke)

Prazna stran